

IZVJEŠĆE O STRUČNOME SKUPU

“PREPOZNAVANJE I REAGIRANJE NA RODNO UTEMELJENO NASILJE U ŠKOLSKOM OKRUŽENJU”

Stručni skup namijenjen stručnim suradnicima srednjih škola “Prepoznavanje i reagiranje na rodno utemeljeno nasilje u školskom okruženju” održan je u Kongresnoj dvorani Gastro Globus u Zagrebu 28. i 29. lipnja 2021. godine u trajanju od 16 sati. Agencija za odgoj i obrazovanje je suorganizator edukacije koja je dio međunarodnog projekta „Education and Raising Awareness in Schools to Prevent and Encounter Gender Base Violence: Developing and Implementing a Training Programme for Teachers and Other Professionals in Schools“ (ERASE GBV). Voditelj projekta za Hrvatsku je prof. emeritus dr. sc. Dean Ajduković s Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Cilj projekta je prevencije rodno utemeljenog nasilja u školskom kontekstu povećanjem kompetencija odgojno-obrazovnih radnika za prepoznavanje i reagiranje na ovu pojavu. Program je namijenjen stručnim suradnicima u srednjim i osnovnim školama, učiteljima i nastavnicima. Izrađen je na temelju empirijske procjene potreba odgojno-obrazovnih radnika koja je provedena korištenjem fokusnih grupa i ankete s 313 sudionika. U izradi programa sudjelovali su partneri iz Finske, Hrvatske i Španjolske.

Predavač i voditelj radionica bio je prof. emeritus dr. sc. Dean Ajduković, uz podršku asistentice na projektu Ivane Car, mag. psych. Stručno usavršavanje je provedeno uživo, a sudjelovalo je 18 odgojno-obrazovnih radnika iz različitih dijelova Hrvatske: stručni suradnici psiholozi, pedagozi, socijalni pedagozi i edukacijski rehabilitatori, stručna suradnica knjižničarka i ravnateljica srednje škole. Sudionici su dobili tiskane materijale koje mogu koristiti u svom radu. Nakon edukacije, pristupili su *online* provjeri znanja nakon koje su dobili uvid u svoje odgovore.

Evaluacija stručnog usavršavanja provedena je pomoću *online* upitnika koji se sastojao od čestica Likertovog tipa s rasponom odgovora od 1 do 5 te nekoliko pitanja otvorenog tipa. Upitnik je ispunjavan neposredno prije prve lekcije te odmah nakon zadnje lekcije. Sudionici su imali priliku i usmeno podijeliti svoje doživljaje i komentare u kratkoj raspravi nakon završetka edukacije.

Rezultati

U evaluaciji je sudjelovalo ukupno 18 sudionika. U svrhu odgovora na pitanje je li pohađanje edukacije rezultiralo značajnim promjenama u znanju, vještinama i stavovima sudionika prema rodno utemeljenom nasilju, provedene su t-test analize odgovora. Utvrđene su značajne pozitivne promjene nakon edukacije. Porast uključuje rezultate na varijablama oblici i posljedice rodno utemeljenog nasilja, pravni okvir za rodno utemeljeno nasilje, kritički pristup rodnim stereotipima, razumijevanje vlastitih iskustava s rodno utemeljenim nasiljem, prepoznavanje različitih sudionika rodno utemeljenog nasilja, rad sa sudionicima rodno utemeljenog nasilja, *online* rodno utemeljeno nasilje te načini intervencije i prevencije rodno utemeljenog nasilja. Rezultati su detaljnije prikazani u Tablici 1.

Tablica 1
**Rezultati usporedbe procjene stavova, znanja i vještina prije i
poslije edukacije (N=18)**

	Prije		Poslije		<i>t-test</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	
Oblici i posljedice RUN	3.2	0.958	4.4	0.705	3.8**
Pravni okvir za RUN	2.8	1.165	4.1	0.832	3.8**
Kritički pristup rodnim stereotipima	3.7	0.958	4.3	0.594	2.3*
Razumijevanje vlastitih iskustava s RUN	3.7	1.084	4.6	0.616	2.8*
Prepoznavanje različitih sudionika RUN	3.2	1.165	4.6	0.501	4.7**
Rad sa sudionicima RUN	3.0	1.084	4.1	0.758	3.7*
<i>Online</i> RUN	3.1	1.211	4.3	0.594	3.9**
Intervencije i prevencija RUN	2.8	1.248	4.2	0.707	3.7*

Sudionici su ocijenili različite aspekte provedbe edukacije. Rezultati ukazuju da su visoko zadovoljni provedbom edukacije, a najviši su za procjenu razumljivosti prezentiranja. Visoki rezultati vežu se i za provedbu edukacije uživo, materijale za polaznike i angažirajući sadržaj tema. Sudionici procjenjuju edukaciju visoko korisnom za njihov posao i načelno su motivirani uvesti pozitivne promjene u svoj svakodnevni rad. Detaljniji prikaz rezultata nalazi se u Tablici 2.

Tablica 2
Procjene aspekata provedbe edukacije (N=18)

	<i>Min - Max</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>
Format provedbe uživo	4 – 5	4.8	0.37
Razumljivost prezentiranja	4 – 5	4.9	0.32
Točnost trajanja	4 – 5	4.8	0.37
Materijali	4 – 5	4.8	0.37
Teme su bile angažirajuće	4 – 5	4.8	0.37
Udio vremena za teme	4 – 5	4.8	0.37
Motivacija za promjene	3 – 5	4.4	0.69
Korisnost treninga	4 – 5	4.8	0.37

Zadovoljstvo sudionika očituje se i u odgovorima otvorenog tipa:

- *Izuzetno važna i korisna tema. Osjećam kao da me pripremila kako da reagiram u slučaju da mi se netko povjeri da je žrtva rodno utemeljenog nasilja.*
- *Vremenski i sadržajno primjereno.*
- *Jako je korisno bilo saznati o obrascima u komunikaciji zdrave veze i nasilne veze.*
- *Korisno za budućnost i rad s djecom.*
- *Izrazito korisno zbog dobivanja praktičnih alata i smjernica za rad.*
- *Izrazito korisna edukacija u koju bi trebalo uključiti što više odgojno-obrazovnih djelatnika.*

Zaključak

Sudionici su tijekom rasprava jasno istaknuli potrebu za edukacijom u području rodno utemeljenog nasilja i važnost pružanja podrške učenicima koji se s tom vrstom nasilja susreću. Na temelju dobivenih rezultata evaluacije stručnoga skupa može se zaključiti da je edukacija bila vrlo učinkovita u promjeni stavova, vještina i znanja o rodno utemeljenom nasilju. Sudionici su podijelili vlastita iskustva s rodno utemeljenim nasiljem i mnogi su imali korist od edukacije i na osobnoj razini, zbog razvoja svijesti o tom problemu i promišljanja o učinkovitim načinima reagiranja u situacijama kada su mu izloženi.

Zaključeno je da je edukaciju potrebno organizirati i za stručne suradnike u osnovnim školama te za učitelje, nastavnike i odgajatelje u učeničkim domovima, što se planira realizirati tijekom iduće školske godine.

dr. sc. Vesna Ivasović

viša savjetnica za stručne suradnike psihologe
i nastavnike psihologije